

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1431/05
29.06.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Vojimira Cvijovića, predsednika veća, Branislave Apostolović, Jovanke Kažić, Lucije Dragojlović i Milomira Nikolića, članova veća, u parnici tužilje AA, čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog BB, radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tužilje izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Nišu Gž. 340/04 od 27. februara 2004. godine, u sednici veća održanoj 29. juna 2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU se presuda Okružnog suda u Nišu Gž. 340/04 od 27. februara 2004. godine i presuda Opštinskog suda u Nišu P. 630/2003. od 15. septembra 2003. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Nišu P. 630/2003 od 15. septembra 2003. godine, odbijen je tužbeni zahtev tužilje kojim je tražila da se utvrdi da je ugovorom o poklonu zaključenim između sada pokojnog VV kao poklonodavca i tuženog kao poklonoprimca, overenim pred Opštinskim sudom u Nišu 14.9.1992. godine, povređeno pravo tužilje na nužnom naslednom delu na $\frac{1}{4}$ na stanu GG, te da se ugovor o poklonu od 4.8.1992. godine redukuje tako što će se utvrditi da tužilja ima pravo svojine na idelanom delu na $\frac{1}{4}$ citiranog stana koji je predmet navedenog ugovora, te da se tuženi obaveže da prizna i trpi uknjižbu ovog svojinskog prava tužilje u javnim knjigama po navedenom osnovu. Odlučeno je da svaka stranka snosi troškove parničnog postupka.

Odlučujući o žalbi tužilje Okružni sud u Nišu je presudom Gž. 340/04 od 27. februara 2004. godine žalbu odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Protiv presude Okružnog suda u Nišu tužilja je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe čl. 386. ZPP, Vrhovni sud je našao da je revizija tužilje osnovana.

Tužilja u ovoj parnici kao nužni naslednik pokojnog supruga smatra da je ugovorom o poklonu koji je zaključen između njenog sada pokojnogsupruga kao poklonodavca i tuženog kao poklonoprimca, povređen njen nužni deo pa je postavila zahtev u pravcu ostvarivanja svog prava namirenjem nužnog dela iz imovine kojom je ostavilac raspomagao poklonom.

U provedenom postupku je utvrđeno da je sada pokojni VV, suprug tužilje i otac tuženog, bio vlasnik stana GG, a na osnovu ugovora o otkupu stana od 22.11.1991. godine. VV je sa svojim sinom ovde tuženim, zaključio ugovor o poklonu dana 4.8.1992. godine, kojim je sada pok. VV kao poklonodavac poklonio predmetni stan tuženom kao poklonoprimcu. Pokojni VV je sa tužiljom sklopio brak 1.10.1992. godine. Pravosnažnom presudom Opštinskog suda u Nišu P. 4688/99 od 15.3.2001. godine po tužbi ovde tuženog protiv ovde tužilje, utvrđeno je da ugovor o doživotnom izdržavanju koji je zaključen i overen pred Opštinskim sudom u Nišu 15.5.1995. godine, u delu koji se odnosi na predmetni stan, ne proizvodi pravno dejstvo i istom presudom tužilja je obavezana da se iseli iz predmetnog stana. Istom presudom odbijen je tužbeni zahtev ovde tužilje kojim je tražila da se utvrdi da je bez pravne važnosti predmetni ugovor o poklonu. Na osnovu rešenja Opštinskog suda u Nišu Ov. br. 1388/99 od

11.11.1999. godine prekinut je postupak raspravljanja zaostavštine iza smrti pokojnog VV koji je umro ___ godine.

Na osnovu tako utvrđenih činjenica, nižestepeni sudovi su zaključili da tužbeni zahtev tužilje nije osnovan iz razloga što je sada pokojni VV predmetni stan poklonio sinu pre zaključenja braka sa tužiljom, da u momentu smrti nije bio vlasnik stana, te da stoga predmetni stan ne ulazi u zaostavštinu pokojnog VV i da nije povređen nužni nasledni deo tužilje. Iz navedenih razloga tužbeni zahtev tužilje je odbijen kao neosnovan.

Osnovano u reviziji tužilja ističe da su nižestepene presude zasnovane na pogrešnoj primeni materijalnog prava.

Odredbom čl. 40. Zakona o nasleđivanju ("Službeni glasnik RS", br. 46/95 od 4.11.1995. godine - stupio na snagu 5. maja 1996. godine), propisano je da nužnim naslednicima pripada deo zaostavštine kojim ostavilac nije mogao raspolagati, koji se naziva nužni deo. Nužni deo bračnog druga iznosi $\frac{1}{2}$ dela koja bi mu pripadala po zakonskom redu nasleđivanja. Po čl. 42. istog Zakona nužni deo je povređen ako je vrednost ostaviočevih zaveštajnih raspolaganja i poklona učinjenih nužnom nasledniku ili licu umesto koga ovaj dolazi na nasleđe manja od vrednosti naslednikovog nužnog dela. Samo izračunavanje nužnog dela vrši se prema propisu čl. 48. navedenog Zakona. Prema njegovoj sadržini vrednost zaostavštine na osnovu koje se izračunava nužni deo utvrđuje se tako što se najpre popisuje i procenjuje celokupna imovina koju je ostavilac imao u trenutku smrti, zajedno sa svim njegovim zaveštajnim (testamentalnim) raspolaganjima, svim njegovim potraživanjima, pa i onim prema nekom od naslednika, izuzev očiglednog nenaplativim, od tako utvrđene vrednosti odbija se zatim iznos ostaviočevih dugova, kao i iznos troškova popisa i procene zaostavštine i uobičajenih troškova njegove sahrane, tako dobijenom ostatku dodaje se vrednost svih poklona koje je ostavilac ma na koji način učinio nekom od zakonskih naslednika, nezavisno od toga kom naslednom redu pripadaju i da li mogu i hoće da naslede, kao i vrednost poklona za koje je ostavilac naredio da se nasledniku ne uračunaju u nasledni deo. Pojam poklona sadržan je u odredbi čl. 50. istog Zakona kojim je propisano da se poklonom smatra svako odricanje od prava, pa i odricanje od nasleđa u korist određenog naslednika, otpuštanje duga, ono što je ostavila za života dao nasledniku na ime naslednog dela ili zbog osnivanja ili proširenja domaćinstva ili obavljanja zanimanja, kao i svako drugo besplatno raspolaganje. Prema čl. 53. istog Zakona kad je nužni deo povređen, smanjuju se zaveštajna raspolaganja, a vraćaju se i pokloni ako je to potrebno da se nužni deo namiri.

Iz navedenih zakonskih odredbi proizilazi da je kod povrede nužnog dela i njegovog namirenja, bez značaja činjenica da poklonom ostavioca otuđena imovina u momentu njegove smrti nije predstavljala njegovu zaostavštinu, već je bila u vlasništvu drugog naslednika, jer se pokloni moraju vratiti da bi se namirio povređeni nužni deo drugog naslednika.

Kako nižestepeni sudovi prilikom odlučivanja o tužbenom zahtevu tužilje nisu primenili navedene zakonske odredbe, činjenično stanje u pobijanim presudama je nepotpuno utvrđeno, pa su stoga obe nižestepene presude morale biti ukinute primenom odredbom čl. 395. st. 2. ZPP-a i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će upotpuniti činjenično stanje u skladu sa navedenim zakonskim odredbama, pa će nakon toga pravilnom primenom materijalnog prava ponovo odlučiti o tužbenom zahtevu tužilje i troškovima postupka.

Na osnovu odrebe čl. 491. st. 4. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004 od 22. 11. 2004. godine, stupio na snagu 23. 2. 2005. godine), Vrhovni sud je odlučio o reviziji tužilje po pravilima parničnog postupka koja su važila do stupanja na snagu navedenog Zakona.

Predsednik veća-sudija,

Vojimir Cvijović, s.r.

Za tačnost otpavka

OK